

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
Αριθμός απόφασης 3941/2012

Περίληψη:

Περιορισμός ευθύνης Επικουρικού Κεφαλαίου προς αποζημίωση από αυτοκινητιστικά ατυχήματα - Αντισυνταγματικές και ανίσχυρες οι διατάξεις του άρθρου τέταρτου στοιχείο γ' Ν. 4092/2012, οι οποίες αντικατέστησαν το άρθρο 19 παρ. 2 Π.Δ. 237/1986, που ορίζει ότι: α) η αποζημίωση που καταβάλλει του Επικουρικό Κεφάλαιο για χρηματικές ικανοποιήσεις λόγω ψυχικής οδύνης δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 6.000,00 ευρώ για κάθε δικαιούχο και β) όσον αφορά αποζημίωση στην περίπτωση πτώχευσης του ασφαλιστή ή άκαρπης εκτέλεσης σε βάρος του ασφαλιστή ή τέλος ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής εταιρίας, το συνολικό ποσό για την αποζημίωση από το Επικουρικό Κεφάλαιο καταβάλλεται όχι ολόκληρο, αλλά με βάση ορισμένα ποσοστά που η ως άνω διάταξη λεπτομερώς ορίζει – Η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 2 Π.Δ. 237/1986 περί μειωμένου επιτοκίου 6% των οφειλών του Επικουρικού Κεφαλαίου έρχεται σε αντίθεση: α) με τα άρθρα 4 παρ. 1, και 20 παρ. 1 του Συντάγματος, αφού με αυτή αναγνωρίζεται υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου ευνοϊκή μεταχείριση, β) με το άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, αφού δεν προκύπτει ότι υφίσταται λόγος δημοσίου συμφέροντος, που να καθιστά ανεκτή τη διαφοροποίηση αυτή, γ) με την διάταξη του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, ενόψει του ότι γίνεται προσβολή της περιουσίας του κάθε παθόντος-δανειστή του Επικουρικού Κεφαλαίου, χωρίς να γίνεται επίκληση σοβαρού λόγου δημοσίου συμφέροντος και δ) με την ήδη και συνταγματικώς κατοχυρωμένη (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος) αρχή της αναλογικότητας - Το απλό ταμειακό συμφέρον του Επικουρικού Κεφαλαίου δεν ταυτίζεται με το δημόσιο ή το γενικό συμφέρον και δεν μπορεί να δικαιολογήσει την παραβίαση του δικαιώματος των παθόντων από τροχαία ατυχήματα να απαιτήσουν και να λάβουν τόκους για τις αξιώσεις τους σε ποσοστό ίδιο με εκείνο που καταβάλλουν οι ιδιώτες.

Απόσπασμα:

Το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών

Αποτελούμενο από το Δικαστή Χαράλαμπο Σεβαστίδη, Πρωτοδίκη, τον οποίο όρισε η Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Πρωτοδικείου Αθηνών και από τη Γραμματέα Ευαγγελία Ανδριοπούλου.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 21 Σεπτεμβρίου 2012 για να δικάσει τις υποθέσεις μεταξύ:

A) Του ενάγοντος

Των εναγομένων: και

3) του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΑΠΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ», που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Υπατίας, αριθ. 5) και εκπροσωπείται νόμιμα.

B) Του παρεμπιπτόντως ενάγοντος

Των παρεμπιπτόντως εναγομένων:

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Μεταξύ των πηγών δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνονται και οι Οδηγίες, που προβλέπονται και ρυθμίζονται στο άρθρο 288 III της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Η Οδηγία είναι η πλέον ιδιόρρυθμη πράξη που προβλέπει το κοινοτικό/ενωσιακό δίκαιο· απευθύνεται μόνο στα κράτη μέλη και άρα καταρχήν όχι στα φυσικά και νομικά πρόσωπα (βλ. και Ε.Σαχπεκίδου, ευρωπαϊκό δίκαιο, 2011, σελ. 460). Η Οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος, στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών (βλ. σχετ. και Π.Κανελλόπουλο, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2010, σελ. 288, Λ.Κοτσίρη, ευρωπαϊκό εμπορικό δίκαιο, τομ. Ι, 2003, σελ. 72, Ε.Σαχπεκίδου, ό.π., σελ. 460). Επομένως, η Οδηγία δεσμεύει το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, το οποίο (αποτέλεσμα) δεν είναι οι γενικοί κοινοτικοί σκοποί, αλλά τα από το περιεχόμενο της ίδιας της Οδηγίας απορρέοντα έννομα αποτελέσματα, στα οποία τα κράτη μέλη αποδέκτες πρέπει να δώσουν εσωτερική ισχύ (Λ.Κοτσίρης, ό.π., σελ. 72). Σε σχέση με την ελευθερία επιλογής του τύπου και των μέσων πραγμάτωσης του επιδιωκόμενου αποτελέσματος πρέπει να παρατηρηθεί ότι αυτή είναι αρκετά περιορισμένη αφενός διότι συνήθως οι Οδηγίες χαρακτηρίζονται από ρυθμιστική ένταση αφετέρου διότι η ελευθερία επιλογής δεν επηρεάζει την υποχρέωση των κρατών μελών να επιλέγουν την πιο κατάλληλη μορφή και μέθοδο διασφάλισης του επιδιωκόμενου με την Οδηγία αποτελέσματος (Λ.Κοτσίρης, ό.π., σελ. 72-73). Περαιτέρω, το άρθρο 288 III ΣΛΕΕ (βλ. αντίστοιχα και άρθρο 249 ΣΕΚ) δεν προσδίδει στην Οδηγία ρητά δύναμη άμεσης εφαρμογής, αφού προϋποθέτει μεταφορά αυτής στο εθνικό δίκαιο μέσω των αρμόδιων εθνικών οργάνων. Ωστόσο η ίδια η διάταξη δεν αποκλείει την αμεσότητα εφαρμογής της Οδηγίας που έχει πληρότητα, εφόσον παρέλθει η προθεσμία μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο. Έτσι, το ΔΕΚ έχει την τάση να αναγνωρίζει άμεσο αποτέλεσμα στην Οδηγία, όταν αυτή είναι σαφής και απονέμει δικαιώματα στα άτομα, τα οποία μπορούν να τα επικαλεστούν ενώπιον των εθνικών τους δικαστηρίων, ιδίως όταν το κράτος μέλος παρέλειψε να τηρήσει την προθεσμία που η Οδηγία έθεσε για τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο. Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις πρόσδοσης στην Οδηγία άμεσου αποτελέσματος, τόσο οι εθνικές αρχές όσο και τα εθνικά δικαστήρια υποχρεούνται αυτεπαγγέλτως δυνάμει το κοινοτικού δικαίου να την εφαρμόζουν άμεσα (βλ. και Λ.Κοτσίρη, ό.π., σελ. 74). Γίνεται, εξάλλου, δεκτό ότι η προαναφερόμενη ευχέρεια του κράτους να επιλέξει μεταξύ περισσότερων δυνατών μέσων, προκειμένου να επιτύχει το επιδιωκόμενο με την Οδηγία αποτέλεσμα, δεν αποκλείει τη δυνατότητα των ιδιωτών να επικαλεστούν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων τα δικαιώματα, των οποίων το περιεχόμενο μπορεί να καθοριστεί με επαρκή ακρίβεια βάσει των διατάξεων της Οδηγίας και μόνο (βλ. έτσι και Λ.Κοτσίρη, ό.π., σελ. 76, με περαιτέρω παραπομπές στη νομολογία του ΔΕΚ). Περαιτέρω, σε περίπτωση κανονικής συμμόρφωσης του κράτους μέλους προς την Οδηγία, οι έννομες συνέπειες για τον ιδιώτη πηγάζουν αποκλειστικά και μόνο από τις πράξεις μεταφοράς των εθνικών αρχών και ουδέποτε από την ίδια την Οδηγία. Εντούτοις, οι πράξεις μεταφοράς των εθνικών αρχών δεν βρίσκονται στην απόλυτη διάθεση των εθνικών αρχών και επομένως δεν μπορούν να τροποποιούνται, να ανακαλούνται ή να αντικαθίστανται από τις εθνικές αρχές που τις εξέδωσαν ή από τον ίδιο τον εθνικό νομοθέτη, ακόμη κι αν πρόκειται για τον συντακτικό νομοθέτη (Π.Κανελλόπουλος, ό.π., σελ. 294, Ε.Σαχπεκίδου, ό.π., σελ. 467). Η υλοποίηση του επιδιωκόμενου με την Οδηγία αποτελέσματος δεν πραγματοποιείται απλώς και μόνο με

την κανονική έκδοση των πράξεων μεταφοράς της στο εσωτερικό δίκαιο, αλλά το κράτος μέλος εξακολουθεί να δεσμεύεται από το κείμενό της και δεν επιτρέπεται να απομακρυνθεί έστω και αργότερα από τις υποχρεώσεις του (Ε.Σαχπεκίδου, ό.π., σελ. 467).

II. Περαιτέρω, σύμφωνα με την Δεύτερη Οδηγία του Συμβουλίου της 30.12.1983 «για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων» (84/5/ΕΟΚ), προβλέπεται στο άρθρο 1 παρ. 4 αυτής ότι «κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή εγκρίνει οργανισμό, αποστολή του οποίου είναι να αποκαθιστά, τουλάχιστον εντός των ορίων της υποχρέωσης ασφάλισης, τις υλικές ζημιές ή τις σωματικές βλάβες που προκαλούνται από όχημα αγνώστων στοιχείων ή για το οποίο δεν έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση ασφάλισης της παραγράφου 1». Στα πλαίσια του ελληνικού δικαίου το ζήτημα της ίδρυσης και ευθύνης του προβλεπόμενου από την πιο πάνω Οδηγία οργανισμού είχε ήδη προβλεφθεί στα άρθρα 16 επ. Ν. 489/1976, που ήδη κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. 237/1986, καθώς ιδρύθηκε το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Επικουρικό Κεφάλαιο Ασφάλισης Ευθύνης από Ατυχήματα Αυτοκινήτων».

III. Επίσης, σύμφωνα με την Οδηγία του Συμβουλίου της 24.4.1972 «περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και με τον έλεγχο της υποχρεώσεως προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής» (72/166 ΕΟΚ) προβλέπεται στο άρθρο 3 παρ. 1 αυτής ότι «κάθε κράτος μέλος λαμβάνει ... όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε η αστική ευθύνη, η σχετική με την κυκλοφορία οχημάτων με συνήθη στάθμευση στο έδαφός του να καλύπτεται από ασφάλιση». Στα πλαίσια του ελληνικού δικαίου η συμμόρφωση της Ελλάδας προς την Οδηγία αυτή έλαβε χώρα με τις σχετικές ρυθμίσεις του Ν. 489/1976, που ήδη κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. 237/1986. Μάλιστα, εδώ πρέπει να τονιστεί ότι η κάλυψη της αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία οχημάτων στην Ελλάδα γίνεται στα πλαίσια του εθνικού μας δικαίου αφενός με την πρόβλεψη της υποχρεωτικής κάλυψης με ασφάλιση της έναντι τρίτων αστικής ευθύνης (άρθρα 2 επ. Π.Δ. 237/1986) αφετέρου με την πρόβλεψη της ευθύνης του Επικουρικού Κεφαλαίου σε περίπτωση πτώχευσης του ασφαλιστή ή άκαρπης εκτέλεσης σε βάρος του ασφαλιστή ή τέλος ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης (άρθρο 19 παρ. 1 περ. γ' Ν. 489/1976, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο τέταρτο του Ν. 4092/2012). Επομένως, η εναρμόνιση της εθνικής μας νομοθεσίας προς την αμέσως πιο πάνω Οδηγία γίνεται όχι μόνο με την πρόβλεψη υποχρεωτικής ασφαλιστικής κάλυψης των οχημάτων που κυκλοφορούν στην Ελλάδα, αλλά και με την πρόβλεψη ευθύνης του Επικουρικού Κεφαλαίου για τις πιο πάνω περιπτώσεις, δεδομένου ότι αφενός το Κράτος είναι υπεύθυνο για την άσκηση ελέγχου και εποπτείας των ασφαλιστικών εταιριών αφετέρου η προαναφερόμενη Οδηγία απαιτεί κατά τρόπο σαφή την λήψη μέτρων για ασφαλιστική κάλυψη των οχημάτων και όχι για απλή σύναψη ασφαλιστικής σύμβασης. Με άλλα λόγια η ως άνω Οδηγία απαιτεί από τα κράτη μέλη την πραγματική ασφαλιστική κάλυψη, με ευθύνη κάθε κράτους μέλους.

IV. Με το άρθρο τέταρτο Ν. 4092/2012 τροποποιήθηκαν διατάξεις του Π.Δ. 237/1986 και ειδικότερα με το στοιχείο γ' του ως άνω άρθρου αντικαταστάθηκε το άρθρο 19 παρ. 2 Π.Δ. 237/1986, το οποίο πλέον προβλέπει μεταξύ άλλων α) ότι η αποζημίωση που καταβάλλει του Επικουρικό Κεφάλαιο για χρηματικές ικανοποιήσεις λόγω ψυχικής

οδύνης δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 6.000,00 ΕΥΡΩ για κάθε δικαιούχο και β) ότι η αποζημίωση στην περίπτωση πτώχευσης του ασφαλιστή ή άκαρπης εκτέλεσης σε βάρος του ασφαλιστή ή τέλος ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής εταιρίας το συνολικό ποσό για την αποζημίωση από το Επικουρικό Κεφάλαιο καταβάλλεται όχι ολόκληρο, αλλά με βάση ορισμένα ποσοστά που η ως άνω διάταξη λεπτομερώς ορίζει. Πλην, όμως, ο ποσοτικός αυτός περιορισμός της οφειλόμενης από το Επικουρικό Κεφάλαιο αποζημίωσης σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος είναι ανίσχυρος με βάση όσα προαναφέρθηκαν. Ειδικότερα, η περιορισμένη στο ποσό των 6.000,00 ΕΥΡΩ αξίωση κατ' αυτού για χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης είναι ευθέως αντίθετη προς την Δεύτερη Οδηγία του Συμβουλίου της 30.12.1983 (84/5/ΕΟΚ), η οποία ορίζει ότι η αξίωση για αποζημίωση τόσο για υλικές ζημιές όσο και για σωματικές βλάβες (στις οποίες υπάγεται και η αξίωση για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης· βλ. έτσι ενδεικτικά οΛΑΠ 9/1993, ΕλλΔνη (1994), 333, ΝοΒ (1994), 375) δεν μπορεί να είναι κατώτερη από τα ελάχιστα όρια ασφαλιστικής κάλυψης. Επίσης, ο περιορισμός σε ορισμένο μόνο ποσοστό της οφειλόμενης από το Επικουρικό Κεφάλαιο αποζημίωσης του παθόντος σε περίπτωση πτώχευσης του ασφαλιστή ή άκαρπης εκτέλεσης σε βάρος του ασφαλιστή ή τέλος ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής εταιρίας είναι αντίθετος προς την Οδηγία του Συμβουλίου της 24.4.1972 (72/166 ΕΟΚ), η οποία όπως ήδη αναφέρθηκε επιβάλλει στα κράτη μέλη τη λήψη μέτρων ώστε κάθε όχημα που κυκλοφορεί στο έδαφός τους να καλύπτεται ασφαλιστικά, δηλ. όχι απλά να έχει συνάψει σύμβαση ασφάλισης, αλλά και σε κάθε μεταγενέστερο του τροχαίου ατυχήματος χρόνο να δύναται ο παθών να αποζημιωθεί από ασφαλιστική εταιρία ή άλλο φερέγγυο πρόσωπο. Κατά συνέπεια, εφόσον με τις ως άνω διατάξεις του Ν. 4092/2012 τροποποιούνται οι πράξεις μεταφοράς των πιο πάνω Οδηγιών, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να μην συμμορφώνεται πλέον με τις επιταγές των Οδηγιών αυτών, οι οποίες έχουν ένα σαφές περιεχόμενο και άρα άμεση εφαρμογή, οι σχετικές διατάξεις του Ν. 4092/2012 είναι ανίσχυρες, σύμφωνα εξάλλου και με όσα αναφέρονται πιο πάνω στη με στοιχείο Ι σκέψη της παρούσας. Αξίζει εδώ να αναφερθεί ότι την αντίθεση των ως άνω διατάξεων του Ν. 4092/2012 εντόπισε και επισήμανε και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής στην Έκθεση που συνέταξε σχετικά με τις διατάξεις του νομοσχεδίου, που στη συνέχεια αποτέλεσε το κείμενο του Ν. 4092/2012.

V. Το άρθρο 2 ΑΚ εκφράζει τη γενικότερη αρχή του δικαίου περί μη αναδρομικότητας των νόμων, που αποβλέπει στην κατά το δυνατό βεβαιότητα των δικαιωμάτων ασφάλειας των συναλλαγών και σταθερότητας δικαίου, η οποία (αρχή) όμως δεν κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα και έτσι η διάταξη αυτή δεν έχει αυξημένη τυπική ισχύ. Επομένως, ο νομοθέτης δεν εμποδίζεται, κατ' αρχήν, να προσδώσει στο νόμο αναδρομική ισχύ, με μόνο περιορισμό τη μη προσβολή συνταγματικώς προστατευομένων δικαιωμάτων. Στον νόμο μπορεί να δοθεί αναδρομική δύναμη ρητώς ή σιωπηρώς (έμμεσα), όταν δηλαδή από την έννοια και το σκοπό του συνάγεται νομοθετική βούληση περί αναδρομικής ισχύος του, ώστε να ρυθμιστούν και περασμένα γεγονότα ή σχέσεις του παρελθόντος. Εξαιρέσεις από το επιτρεπτό της αναδρομικής ισχύος του νόμου προβλέπονται στο Σύνταγμα από τις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 1 και 78 παρ. 2. Από την απόλυτη απαγόρευση στο Σύνταγμα της αναδρομικότητας των νόμων που ορίζουν οι συνταγματικές διατάξεις, συνάγεται, ότι στις άλλες περιπτώσεις η αναδρομική ισχύς είναι μεν επιτρεπτή, δεν μπορεί όμως να υπερβεί τα όρια που θέτουν τα άρθρα 4 και 17 του Συντάγματος, καθώς και οι υπερνομοθετικής ισχύος (άρθρο 28 παρ.1 του

Συντάγματος) διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Κατά το άρθρο 1 παρ. 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, που κυρώθηκε (μαζί με τη Σύμβαση) με το Ν.Δ. 53/1974 και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, αυξημένη τυπική ισχύ έναντι των κοινών νόμων «παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας του, ει μη δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός κράτους, όπως θέση εν ισχύϊ νόμους, ους ήθελε κρίνη αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών, συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον, ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων». Στην κατά τα ανωτέρω προστατευόμενη περιουσία περιλαμβάνονται όχι μόνο τα από το άρθρο 17 του Συντάγματος προστατευόμενα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα περιουσιακής φύσεως δικαιώματα και τα νομίμως κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άρα και τα περιουσιακά ενοχικά δικαιώματα και μάλιστα οι περιουσιακού χαρακτήρα απαιτήσεις είτε αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση είτε απλώς γεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία με βάση το ισχύον πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο νομοθετικό καθεστώς ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικά. Έτσι, σύμφωνα, με τη ρύθμιση της ως άνω διεθνούς συνθήκης, μέσω της αναδρομικής ισχύος νόμου είναι δυνατόν να επέρχεται απόσβεση ή κατάργηση δικαιωμάτων που έχουν απονεμηθεί με προγενέστερο νόμο, μόνο εφόσον, η κατάργηση ή απόσβεση επιβάλλεται για λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημόσιου συμφέροντος ή ωφέλειας, η συνδρομή των οποίων υπόκειται στον έλεγχο των δικαστηρίων, αφού διαφορετικά η έναντι του κοινού νομοθέτη προστασία των περιουσιακών αυτών δικαιωμάτων θα έμενε χωρίς πρακτικό αποτέλεσμα (βλ. για τα προαναφερόμενα και ολΑΠ 6/2007, ΕΕμπΔ (2007), 715, Δ (2008), 29, ολΑΠ 40/1998, ΝοΒ (1999), 752, Αρμ (1999), 46, Δ (1999), 230, ΕΕμπΔ (1999), 28).

VI. Με το άρθρο τέταρτο στοιχείο γ' Ν. 4092/2012, που τροποποίησε το άρθρο 19 παρ. 2 Π.Δ. 237/1986, ορίζεται μεταξύ άλλων και ότι «η ρύθμιση της παρούσας παραγράφου καταλαμβάνει τις ήδη γεγεννημένες αξιώσεις κατά του Επικουρικού Κεφαλαίου, χωρίς πάντως να θίγει αξιώσεις που έχουν επιδικαστεί με οριστική απόφαση». Επομένως, οι καταργούμενες με την ως άνω διάταξη ενοχικές αξιώσεις των ζημιωθέντων από τροχαίο ατύχημα κατά του Επικουρικού Κεφαλαίου εμπίπτουν στην έννοια του όρου «περιουσία» του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, καθώς και στην έννοια του όρου «ιδιοκτησία» του άρθρου 17 του Συντάγματος. Εξάλλου, υπάρχει νόμιμη προσδοκία με βάση το μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν. 4092/2012 νομοθετικό καθεστώς ότι οι ως άνω αξιώσεις των παθόντων από τροχαία ατυχήματα κατά του Επικουρικού Κεφαλαίου μπορούσαν να ικανοποιηθούν δικαστικά. Συνεπώς, η αναδρομική κατάργηση των πιο πάνω ενοχικών αξιώσεων είναι αντίθετη στα άρθρα 4 και 17 του Συντάγματος και 1 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Μάλιστα, η προαναφερόμενη νομοθετική μεταβολή δεν φαίνεται να επιβάλλεται από λόγους δημοσίας ωφέλειας. Συγκεκριμένα, κατά την Αιτιολογική Έκθεση του Ν. 4092/2012, με τις πιο πάνω διατάξεις του Ν. 4092/2012 γίνεται προσπάθεια να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία του Επικουρικού Κεφαλαίου, επιχειρώντας να σταθμιστούν οι υποχρεώσεις του χωρίς να διακινδυνεύει η οικονομική του θέση, λόγω ακριβώς του ιδιαίτερου επικουρικού του σκοπού. Πλην, όμως, αν ως δημόσια ωφέλεια νοείται η θέση του Επικουρικού

Κεφαλαίου και η αποζημίωση παθόντων από τροχαία ατυχήματα, στις περιπτώσεις που προαναφέρθηκαν, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι οι πιο πάνω διατάξεις του Ν. 4092/2012 αναιρούν την ίδια τη λειτουργία του Επικουρικού Κεφαλαίου, το οποίο πλέον δεν θα καταβάλει παρά μόνο ελάχιστο μέρος των αποζημιώσεων που οι παθόντες τροχαίων ατυχημάτων δικαιούνται, με αποτέλεσμα να καταργούνται δικαιώματα αυτών που κατ' επίφαση ο Ν. 4092/2012 ήθελε να προστατέψει. Εξάλλου, οι προαναφερόμενες διατάξεις του Ν. 4092/2012 προσβάλλουν και την συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας, καθώς προβλέπονται μέτρα που δεν είναι αναγκαία ούτε πρόσφορα για την προστασία του Επικουρικού Κεφαλαίου και την αποζημίωση των παθόντων από τροχαία ατυχήματα, αφού το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα θα μπορούσε να επιτευχθεί με την προληπτική επιτήρηση και τον έλεγχο των ασφαλιστικών εταιριών, αλλά και την μέριμνα για την ελαχιστοποίηση των οχημάτων που κυκλοφορούν ανασφάλιστα. Επίσης, οι πιο πάνω διατάξεις του Ν. 4092/2012 θίγουν τον πυρήνα του σχετικού δικαιώματος των παθόντων να αξιώνουν την ικανοποίηση των ήδη γεννημένων απαιτήσεών τους από το Επικουρικό Κεφάλαιο.

VII. Με το άρθρο 19 παρ. 2 Π.Δ. 237/1986 ορίζεται ότι «οι τόκοι που στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου υποχρεούται να καταβάλει το Επικουρικό Κεφάλαιο υπολογίζονται σε κάθε περίπτωση με επιτόκιο έξι τοις εκατό (6%) ετησίως». Η διάταξη αυτή αναγνωρίζει υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου ευνοϊκή μεταχείριση ως προς το θέμα της επιδίκασης τόκων, χωρίς να δικαιολογείται τούτο από λόγους δημοσίου συμφέροντος, δοθέντος ότι το απλό ταμειακό συμφέρον του Επικουρικού Κεφαλαίου δεν ταυτίζεται με το δημόσιο ή το γενικό συμφέρον και δεν μπορεί να δικαιολογήσει την παραβίαση του δικαιώματος των παθόντων από τροχαία ατυχήματα να απαιτήσουν και να λάβουν τόκους για τις αξιώσεις τους σε ποσοστό ίδιο με εκείνο που καταβάλλουν οι ιδιώτες. Εξάλλου, δεν συνιστά τέτοιο λόγο δημοσίου συμφέροντος το γεγονός ότι το Επικουρικό Κεφάλαιο, που είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Κράτους. Επομένως, η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 19 παρ. 2 Π.Δ. 237/1986 έρχεται σε αντίθεση α) με τα άρθρα 4 παρ. 1, και 20 παρ. 1 του Συντάγματος, αφού με αυτή αναγνωρίζεται υπέρ του Επικουρικού Κεφαλαίου ευνοϊκή μεταχείριση, β) με το άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, αφού δεν προκύπτει ότι υφίσταται λόγος δημοσίου συμφέροντος, που να καθιστά ανεκτή τη διαφοροποίηση αυτή, γ) με την διάταξη του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, ενόψει του ότι γίνεται προσβολή της περιουσίας του κάθε παθόντος-δανειστή του Επικουρικού Κεφαλαίου, χωρίς να γίνεται επίκληση σοβαρού λόγου δημοσίου συμφέροντος και δ) με την ήδη και συνταγματικώς κατοχυρωμένη (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος) αρχή της αναλογικότητας (βλ. για τα προαναφερόμενα ολΑΠ 4/2012, ΕφΑΔ (2012), 578, ΧρΙΔ (2012), 440).

Στην προκειμένη περίπτωση ο ενάγων της πρώτης αγωγής ισχυρίζεται ότι στις και περί ώρα, στο Αττικής, ο πρώτος των εναγομένων οδηγώντας στην οδό με κατεύθυνση από τις οδούς προς την οδό το με αριθμό κυκλοφορίας ΙΧΕ αυτοκίνητο, το οποίο ανήκε στην αποκλειστική κυριότητα και κατοχή της δεύτερης εναγομένης και το οποίο κατά το χρόνο του επιδικίου τροχαίου ατυχήματος δεν ήταν ασφαλισμένο για την έναντι τρίτων αστική ευθύνη, παραβίασε την πινακίδα υποχρεωτικής διακοπής πορείας (STOP) που υπήρχε στο δικό του ρεύμα πορείας και εισήλθε αιφνιδιαστικά στη διασταύρωση των ανωτέρω οδών με την οδό,

όπου μέχρι τότε εκινείτο νόμιμα ο ενάγων οδηγώντας το με αριθμό κυκλοφορίας ΙΧΕ αυτοκίνητο, που ανήκε στην κυριότητα και κατοχή του ιδίου, με αποτέλεσμα τη σύγκρουση των δύο οχημάτων. Ότι το εν λόγω τροχαίο ατύχημα, που οφείλεται στην αποκλειστική υπαιτιότητα του πρώτου εναγομένου, είχε ως αποτέλεσμα τον τραυματισμό του ενάγοντος και την πρόκληση υλικών ζημιών στο αυτοκίνητό του. Με βάση το ιστορικό αυτό ο ενάγων ζητεί να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι εις ολόκληρο ο καθένας τους να του καταβάλουν το συνολικό ποσό των 23.155,00 ΕΥΡΩ, για την αποκατάσταση της θετικής του ζημίας, καθώς και ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη από το επίδικο τροχαίο, όπως ειδικότερα κάθε μερικότερο κονδύλιο εξειδικεύεται στην υπό κρίση αγωγή και μάλιστα με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής μέχρι την ολοσχερή εξόφληση. Περαιτέρω, ζητεί να κηρυχθεί η απόφαση που θα εκδοθεί προσωρινά εκτελεστή και τέλος να καταδικαστούν οι εναγόμενοι στην πληρωμή των δικαστικών του εξόδων. Με το περιεχόμενο αυτό και αιτήματα η υπό κρίση αγωγή, για το αντικείμενο της οποίας έχει καταβληθεί το απαιτούμενο τέλος δικαστικού ενσήμου με τις νόμιμες επιβαρύνσεις (βλ. τα με αριθμό 267987, 178955 και 373196 γραμμάρια αγωγισήμου με τα επ' αυτών επικολληθέντα ένσημα του Ταμείου Νομικών), αρμοδίως καθ' ύλη και κατά τόπο εισάγεται στο Δικαστήριο αυτό (άρθρα 7, 9, 14 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 16 αριθ. 12 και 35 ΚΠολΔ) για να δικαστεί κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 666, 667 και 670 έως 676 ΚΠολΔ (άρθρο 681Α ΚΠολΔ), είναι δε επαρκώς ορισμένη και νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 297, 298, 299, 330, 340, 345, 346, 481, 482, 914, 926, 932 ΑΚ, 2, 4, 9, 10 Ν. ΓπΝ/1911, ο οποίος διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την έναρξη ισχύος του ΑΚ με τα άρθρα 47 και 114 ΕισΝΑΚ, 1, 2, 16 επ., 19 παρ. 1 περ. β' Ν. 489/1976 «περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης», 173 επ., 907 και 908 παρ. 1 περ. δ' ΚΠολΔ. Σημειώνεται στο σημείο αυτό ότι η ένδικη αγωγή είναι νόμιμη ως προς το τρίτο των εναγομένων καθ' όλο το αιτητικό της, καθώς οι περιορισμοί στο ύψος της αποζημίωσης του ενάγοντος που εισήχθησαν με τον Ν. 4092/2012, ακόμα και εάν θεωρηθεί ότι εφαρμόζονται επί υποθέσεων για τις οποίες δεν εκδόθηκε οριστική απόφαση, αλλά συζητήθηκαν πριν την ψήφιση του Ν. 4092/2012, είναι με βάση τα όσα αναφέρονται στην πιο πάνω μείζονα σκέψη ανεφάρμοστοι, πολύ περισσότερο που στην ένδικη περίπτωση οι αξιώσεις του ενάγοντος είχαν γεννηθεί πριν την ψήφιση του Ν. 4092/2012 και επομένως τίθεται εν προκειμένω και ζήτημα αντισυνταγματικότητας της αναδρομικής ισχύος των διατάξεων αυτών του Ν. 4092/2012. Επίσης, το αίτημα του ενάγοντος για επιδίκαση τόκων υπερημερίας με βάση το άρθρο 346 ΑΚ είναι νόμιμο, λόγω της πρόδηλης αντισυνταγματικότητας του άρθρου 19 παρ. 2 Π.Δ. 237/1986, που περιορίζει την υποχρέωση του Επικουρικού Κεφαλαίου για καταβολή τόκων σε ποσοστό 6% ετησίως, σύμφωνα με τα λεπτομερώς αναγραφόμενα στην πιο πάνω μείζονα σκέψη. Πρέπει, επομένως, η υπό κρίση αγωγή να ερευνηθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.